

РИМСЬКА РЕСПУБЛІКА У V — III СТ. ДО Н. Е.

Бесіда

1. Де розташовувалася Давня Італія?
Якими були її природні умови?
2. Витлумачте поняття:
етруски, сенат, патриції, плебеї.
3. Коли та за яких обставин виникло місто Рим?
4. Хто та як управляв Римом за найдавніших часів?

План нового матеріалу

1. Римська республіка: організація влади і римське суспільство.
2. Завоювання Римом Італії.
3. Війни Риму з Карфагеном.

509 р. до н. е. утворення республіки у Римі

2 КОНСУЛИ

НАРОДНІ ЗБОРИ

НАРОДНІ ТРИБУНИ

**Першим
консулом
Римської
республіки став
Юній Брут**

Представники кількох десятків найбагатіших римських сімей з року в рік обіймали державні посади. Так у Римі утворилася знать – нобілітет.

Боротьба плебеїв і патриціїв у Римі

Патриції (патер — батько)

Плебеї (плебс — народ)

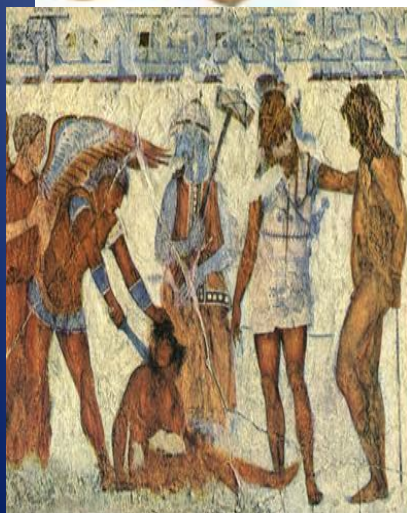
V—III ст. до н. е. — боротьба

- 1) Не мали землі;
- 2) не обіймали державних посад;
- 3) не мали право брати шлюб із патриціями;
- 4) боргове рабство;
- 5) відмовилися служити у війську

Перемога

- 1) отримали право вибирати трибунів (вето);
- 2) 451 р. до н. е. — прийняли писані закони;
- 3) 313 р. до н. е. — заборонили боргове рабство;
- 4) народні збори — свої закони

Завершення формування республіки

Завоювання Римом Італії

Війни римлян з етрусками

Roman Hoplites defeated by Celts, fourth century BC

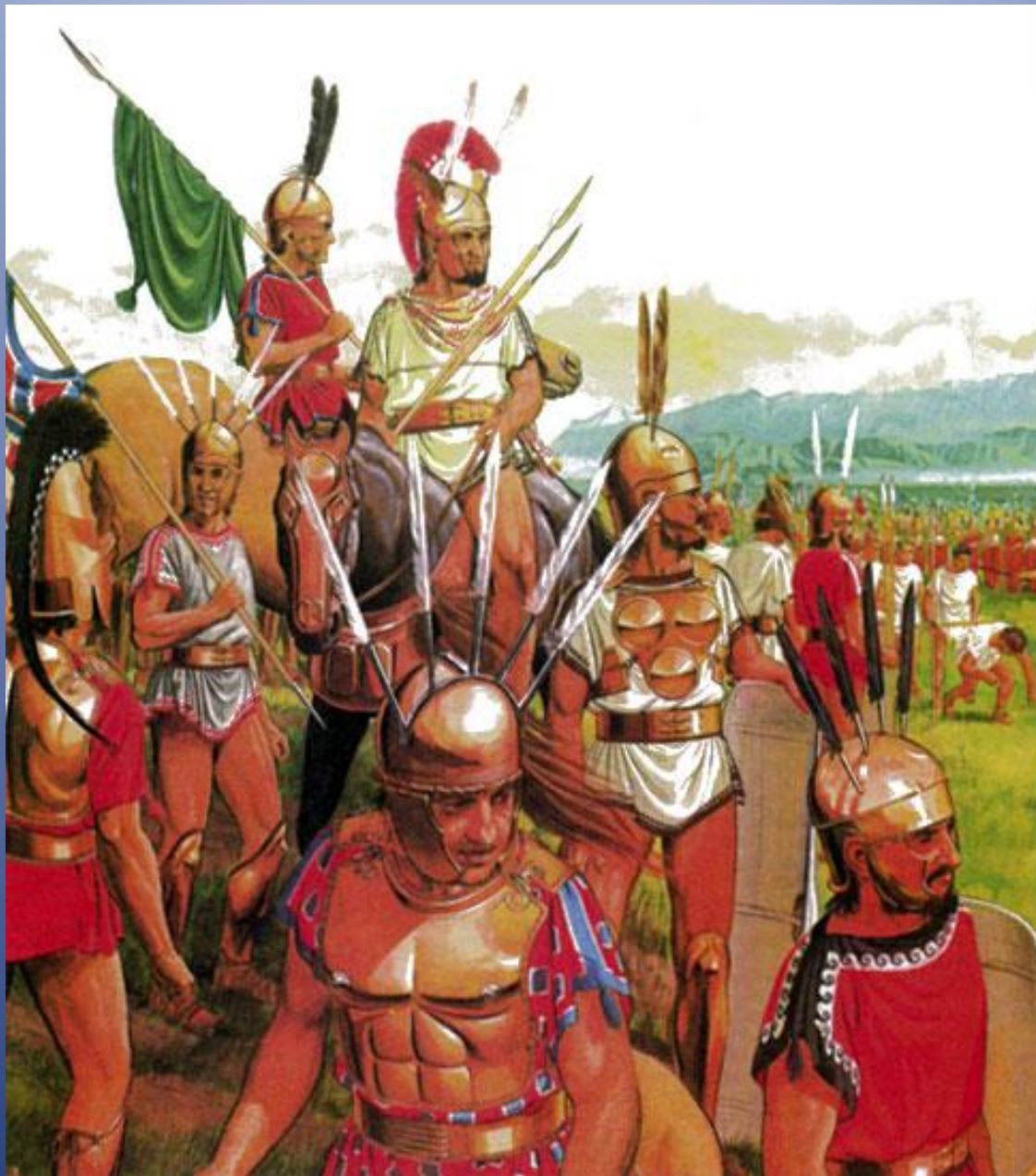
1, 2, 3: Roman Hoplites

4: Celtic horseman

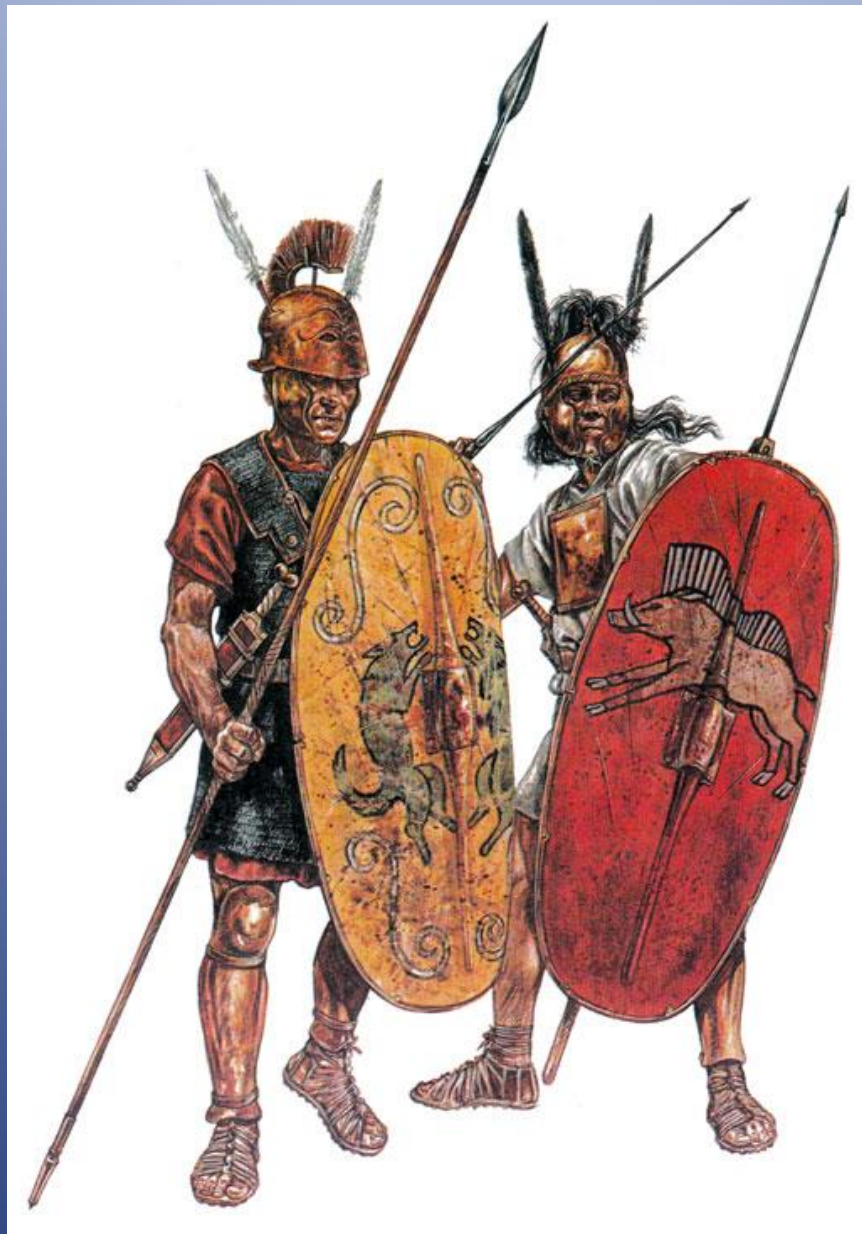
5: Celtic swordsman

**Війна з галами, перемога
римлян**

Боротьба з саммітами

Боротьба з грецькими колоністами

Вправа «Коло ідей»

Завдання

Опрацюйте матеріал підручника с.210-211
та визначте, що означають крилаті
вислови:

«Гуси врятували Рим»

«Горе переможеним»

«Піррова перемога»

Підкорення всієї Італії

Войовничий характер Римської республіки

Війни Риму за підкорення Італії тривали понад 200 років. Вони проводили політику, зміст якої визначався словами: “Розділяй і владарюй!”

Пунічні війни

Робота в групах

1-а група - «Перша Пунічна війна» с.212

2-а група - «Друга Пунічна війна» с. 213-214

3-я група - «Третя Пунічна війна» с.214

Подія	Роки	Хто переміг	Значення
Перша Пунічна війна			
Друга Пунічна війна			
Третя Пунічна війна			

I Пунічна війна (264–241 рр. до н. е.)

У середині III ст. до н.е. розпочалася війна між римом і Карфагеном. Карфагенян римляни називали “пунами”, тому війна дістала назву Пунічної.

КАРФАГЕН

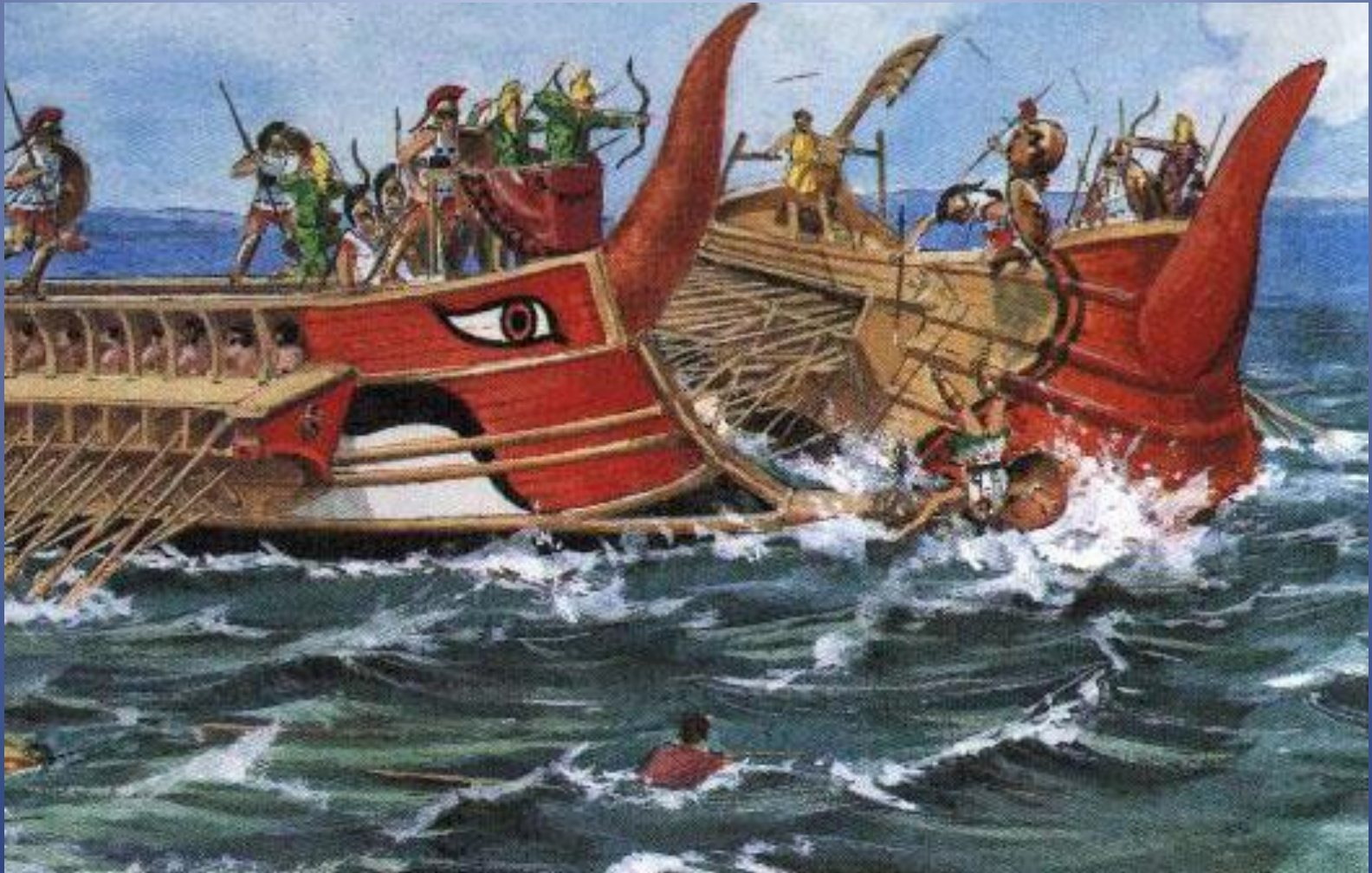
Місто Карфаген було розташоване на півночі Африки. Його заснували фінікійці. З часом Карфаген став найсильнішим і найбагатшим містом Західного Середземномор'я

У середині III ст. до н.е. розпочалася війна між Римом і Карфагеном. Карфагенян римляни називали “пунами”, тому війна дістала назву Пунічної.

Причиною конфлікту став великий багатий острів Сицилія, яким здавна володіли карфагеняни. Римляни хотіли його захопити.

Війна точилася на морі та на суші. Карфагеняни зневажливо поставилися до римського флоту, який був набагато гірший, ніж у них. Але несподівано зазнали поразки на морі.

На прохання
Карфагену укладено
мир. Сицилія
переходить під
владу римлян.
Карфаген протягом
10 років
зобов'язаний
сплатити
контрибуцію в
розмірі 3 тис. 200
талантів.

Пунічні війни

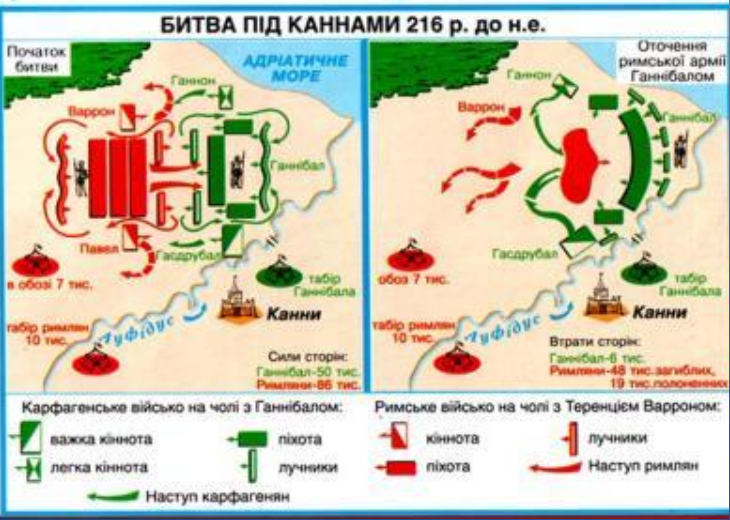
Подія	Роки	Хто переміг	Значення
Перша Пунічна війна	264-241 рр. до н. е.	Рим	Рим отримав Корсику, Сардинію, Сицилію, Карфаген мав сплатити контрибуцію
Друга Пунічна війна			
Третя Пунічна війна			

II ПУНІЧНА ВІЙНА (218–201 РР. ДО Н. Е.)

Карфаген був переможений, але не скорився. Місто почало готуватися до наступної війни з Римом

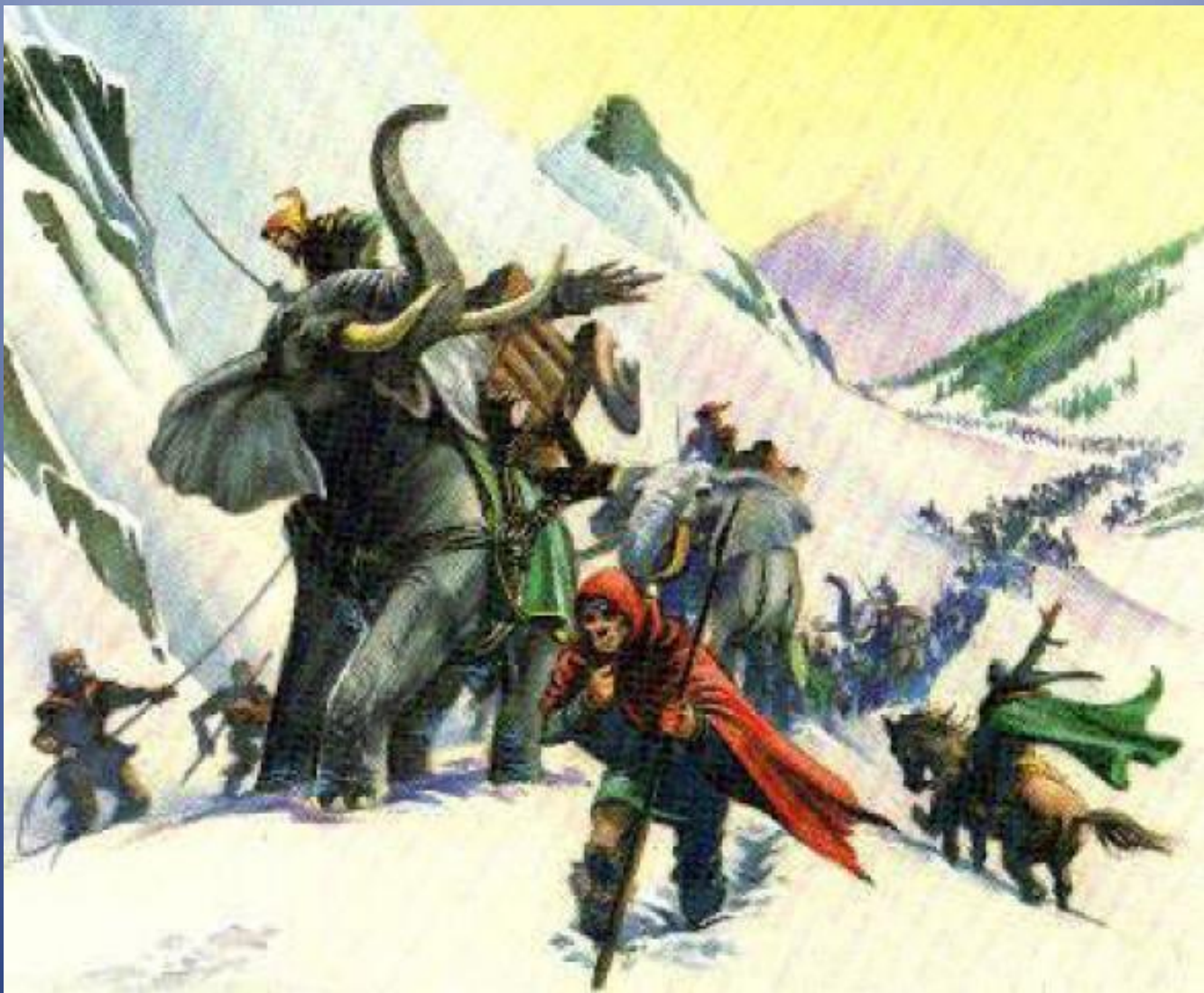
- Володіння Карфагену перед війною
 - Володіння Римської республіки перед війною
 - Міста-фортеці
 - Облога міст:
 - 218 карфагенянами ○ 208 римлянами
 - × 216 Місця та роки найважливіших битв (кольором відмічено перемогу сторін)
 - × 202
 - Похід Ганнібала до Італії в 218-215 рр. до н.е.
 - Дії римлян проти карфагенян у 218-215 рр. до н.е.
 - Дії римлян проти карфагенян у 212-202 рр. до н.е.
 - Похід Ганнібала на Рим 211 р. до н.е.
 - Похід Гасдрубала на допомогу Ганнібалові
 - Територія Карфагену після другої Пунічної війни
 - Території, завойовані Римом під кінець другої Пунічної війни
- Масштаб 1:15 000 000 (в 1 см 150 км)

Нова Пунічна війна. Вона почалася на землях Іспанії, куди вирушили в пошуках нових земель, багатств і рабів карфагеняни. Полководець пунійців Ганнібал

«Наскільки був він сміливим, кидаючись у небезпеку, настільки ж був обачливим у самій небезпеці. Не існувало такої праці, від якої б він стомлювався тілом або занепадав духом» (Тит Лівій).

Ганнібал повів свою армію через високі гори Альпи. Багато воїнів загинуло і чимало обморозилось під час переходу.

Біля селища Канни відбувається нова битва, що скінчилася для римлян загибеллю 45 тис. воїнів, 90 сенаторів, 30 консулів, преторів і едилів. В битві при Каннах у 216 р. до н. е. яскраво виявився талант полководця Ганнібала: військо, удвічі менше, обороняючись, заманило римлян у пастку, оточило й знищило їх.

Після розгрому при
Каннах римляни
згуртувалися. На чолі
римського війська став
талановитий
полководець Сціпіон
Африканський.

**•Він вирішив завдати удару по самому Карфагену.
Для цього він переплив через море і висадився зі
своїм війском біля Карфагена.**

Ганнібал змушений був залишити Італію і поспішити на допомогу рідному місту. Але, у битві при Замі (202 р. до н.е.), його спіткала невдача, і він зазнав поразки

Друга Пунічна війна тривала 17 років и закінчилась перемогою Риму. Карфаген втратив усі свої заморські володіння, весь військовий флот, він виплатив Риму велику суму грошей – контрибуцію.

Пунічні війни

Подія	Роки	Хто переміг	Значення
Перша Пунічна війна	264-241 рр. до н. е.	Рим	Рим отримав Корсику, Сардинію, Сицилію, Карфаген мав сплатити контрибуцію
Друга Пунічна війна	218-201 рр. до н. е.	Рим	Рим здобув Іспанію, Північну Італію. Карфаген мав знищити свій флот, сплатити контрибуцію
Третя Пунічна війна			

III Пунічна війна 149–146 рр. до н. е.

ТРЕТЯ ПУНІЧНА ВІЙНА (149–146 рр. до н. е.).
ОБЛОГА Й ЗАГИБЕЛЬ КАРФАГЕНА

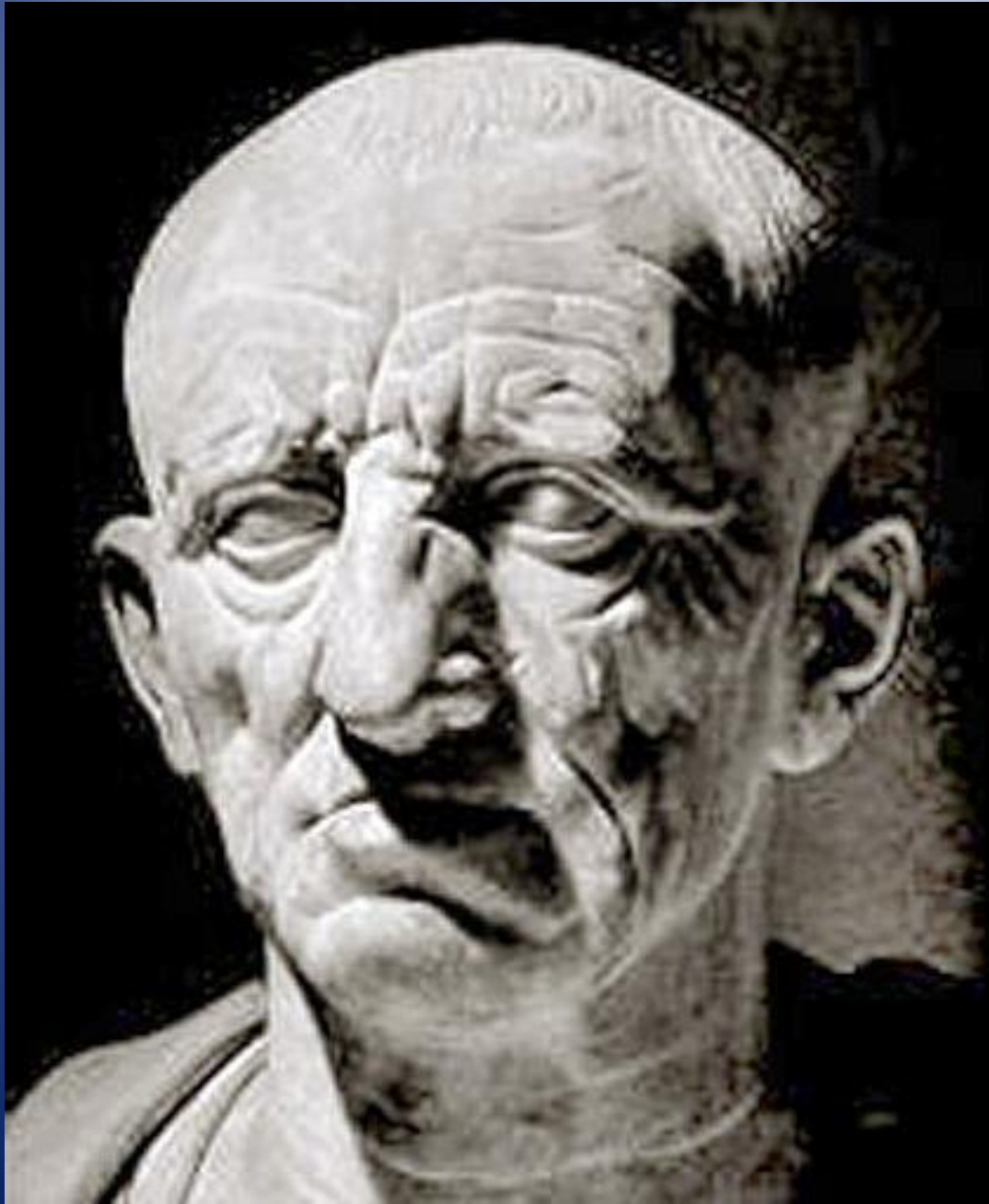
1 км

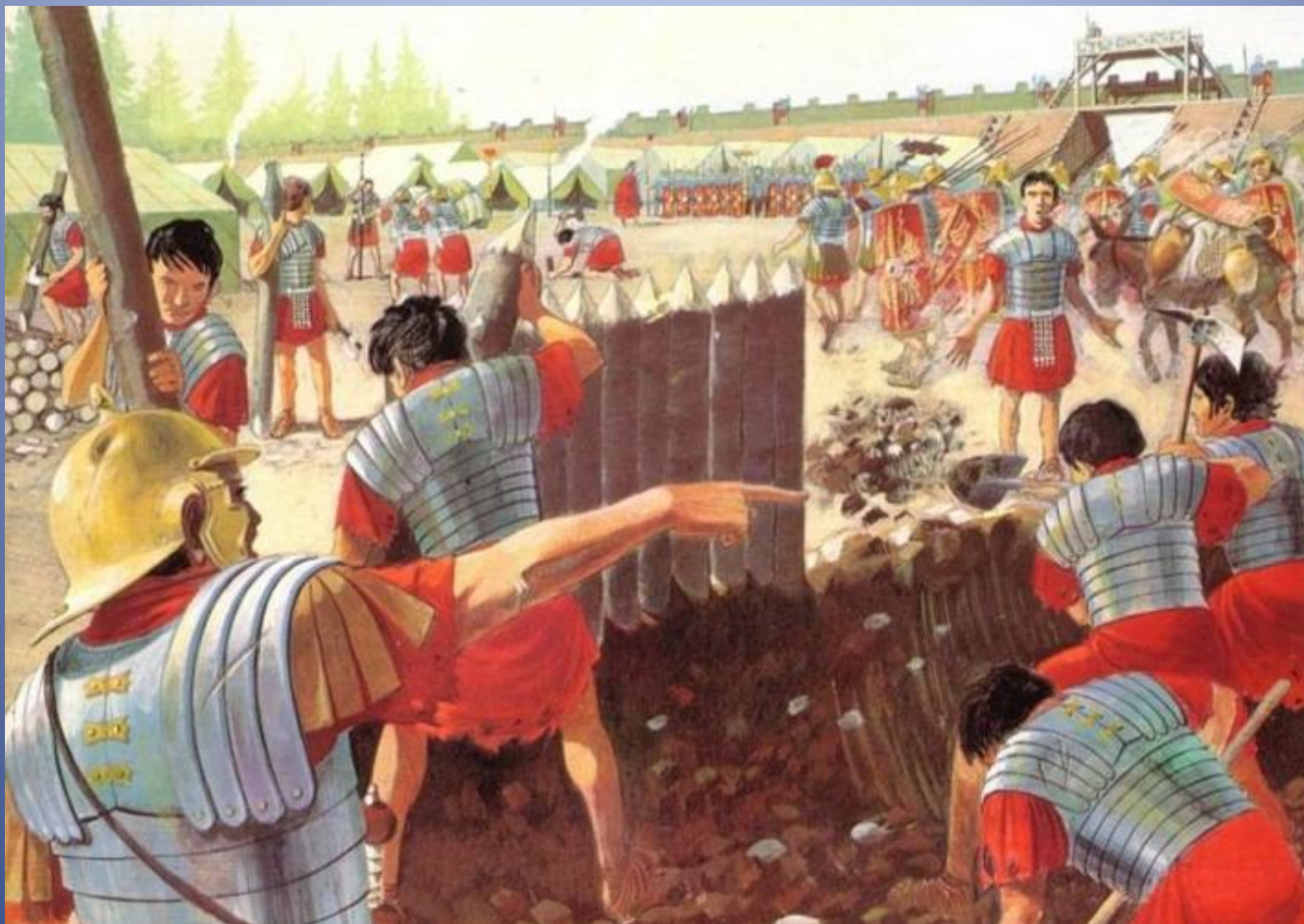
- РИМЛЯНИ на чолі зі Сципіоном Еміліаном
- КАРФАГЕНЯНИ на чолі з Гасдрубалом
- Поразка карфагенського війська 147 р. до н. е.
- Мури і дамба, зведені римлянами для блокади міста
- Вирішальний штурм навесні 146 р. до н. е.; падіння Карфагена

Цифрами позначено:
1 фортеця Бірса
2 Святилище
3 Військова гавань
4 Торговельна гавань
5 канал, проритий карфагенянами під час облоги

Римляни ненавиділи Карфаген і не полишали думки його знищити.

**Римський сенатор
Катон щоразу
закінчував свої
виступи в сенаті
словами:
«Карфаген треба
знищити!»**

У 149 р. до н.е. римська армія висадила в Африці. Римляни збудували навколо Карфагена свою систему укріплень і нікого не випускали з міста. Вони перегородили греблею морську гавань.

Три роки тривала
Третя Пунічна
війна. Римляни
застосовували
бойову техніку,
метальні машини.

Після жосткого штурму місто було взято. Його було спалено і зруйновано.

Пунічні війни

Подія	Роки	Хто переміг	Значення
Перша Пунічна війна	264-241 рр. до н. е.	Рим	Рим отримав Корсику, Сардинію, Сицилію, Карфаген мав сплатити контрибуцію
Друга Пунічна війна	218-201 рр. до н. е.	Рим	Рим здобув Іспанію, Північну Італію. Карфаген мав знищити свій флот, сплатити контрибуцію
Третя Пунічна війна	149-146 рр. до н. е.	Рим	Рим став повним володарем Середземномор'я. Карфаген був знищений

Історичний диктант

1. У 509 р. до н. е. в Римі було утворено...
2. Найвища державна посада в Римі...
3. Представник обраний плебеями для захисту їхніх інтересів...
4. У 5 ст. до н. е. у Римі було ухвалено ...
5. Урочистий візд і хода Римом полководця та армії...
6. Війни між Римом і Карфагеном називають...
7. Перша пунічна війна закінчилася перемогою...
8. 8. Завойована римлянами область, країна, що розташовувалася за межами Італії...

Історичний диктант

9. Він походив із старовинного патриціанського роду Корнеліїв, був консулом. За успішне здійснення висадки римського війська у 204 р. до н. е. в Африці дістав прізвисько Африканський.

10. Імя цього видатного діяча Карфагену у перекладі означає «Дар Ваала», син полководця Гамількара Барки. Уславився тривалою війною проти Риму на його власній території.

11. Політичний діяч Риму, учасник Другої Пунічної війни. Щоразу свою промову в сенаті з будь-якого приводу завжди закінчував словами: «А Карфаген має бути зруйнований!»

Історичний диктант

1. У 509 р. до н. е. в Римі було утворено **республіку**
2. Найвища державна посада в Римі - **консул**
3. Представник обраний плебеями для захисту їхніх інтересів – **народний трибун**
4. У 5 ст. до н. е. у Римі було ухвалено **Закони 12 таблиць**
5. Урочистий візд і хода Римом полководця та армії - **тріумф**
6. Війни між Римом і Карфагеном називають **Пунічними**
7. Перша пунічна війна закінчилася перемогою **Риму**
8. Завойована римлянами область, країна, що розташовувалася за межами Італії - **провінція**

Історичний диктант

9. Він походив із старовинного патриціанського роду Корнеліїв, був консулом. За успішне здійснення висадки римського війська у 204 р. до н. е. в Африці дістав прізвисько Африканський. **Сципіон**

10. Імя цього видатного діяча Карфагену у перекладі означає «Дар Ваала», син полководця Гамількара Барки. Уславився тривалою війною проти Риму на його власній території. **Ганнібал**

11. Політичний діяч Риму, учасник Другої Пунічної війни. Щоразу свою промову в сенаті з будь-якого приводу завжди закінчував словами: «А Карфаген має бути зруйнований!» **Катон**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати відповідний матеріал за підручником - параграф 43
2. Опрацювати нові поняття, скласти три речення із запропонованими словами.
 - Громадяни, республіка.
 - Плебеї, народні трибуни.
 - «Закони дванадцяти таблиць», консул.